

stafkells Examen, de have faaet, have udviklet sig til baade dannede og kundskabsrige Mænd, saa kunne de dog alligevel ikke naae videre; om de ogsaa som Sagsførere ved Underretterne have lagt en Virksomhed, en Hæderlighed og Digtighed for Dagen som saadanne, paa Grund af hvilken de have vundet baade Dommeres og Overordnedes og Befolkningens Tillid, saa kunne de alligevel ikke forfølge en Sag for Overretten. Det forekommer mig, at skal man have Examen, saa burde man i alt Fald tillægge Examen større Betydning, end dette Lovforslag gjør; men jeg kan ikke forstaae, at det er rigtigt i og for sig at fordrer Examen til Sagsførernæringen. Skal der fordres Betryggelse, da troer jeg, der gives en langt bedre end gennem Examen. Jeg kunde tænke mig, at man vilde fordrer, at Enhver, der vil være bestykket Sagsfører, maatte have procederet paa Prøve et Par Aars Tid eller tre og efter Domstolenes Vidnesbyrd have godtgjort sin Skikkethed til at være Sagsfører. Jeg kunde tænke mig, at man vilde stille det saaledes, men uden at spørge, om den Vedkommende som Surrift er Autodidakt, eller han er maanduceret af En eller Anden her i Kjøbenhavn, eller hvor han overhovedet har søgt sine Kundskaber; at man i den Grad vilde være Formynder for Befolkningen, at den ikke i disse ofte underordnede Tilfælde, hvor man søger Domstolene i Vres- og Formuesager, turde betro sig til Andre end dem, som ved en Examen have faaet Stempel paa at være dygtige, forekommer mig meget mærkeligt. Jeg troer ikke, at Befolkningen behøver at sættes i denne Ummyndighedstilstand i denne Retning; jeg troer tværtimod, at det kun vil være til Gavn for selve Sagsførerne, at Stillingen var fri, at ogsaa her burde de samme Betragtninger gjøre sig gjældende, som mødte i 1857, nemlig, at naar Kræfterne vare frie, saa vilde de udvikle sig langt bedre end der, hvor de ere undergivne bestemte Betingelser. Det forekom mig meget besynderligt, at ogsaa idag det ærede Medlem, der først havde Ordet, har kunnet sige paa, at man under den tvungne Sag-

førervirksomhed rettest burde have henlagt Documentstriveri osv., og altsaa have gjort det endnu mere tvungent for Folk, end det hidtil har været; og vi have fra andre Sider hørt Udtalelser om en Bande af Folk, som, hvor moralsk fordærvede de end kunde være, formaede at føre Folk bag Lyset som Commissionærer etc.; men vi have ogsaa hørt, og det er mig en Fornøjelse at referere dertil, at den forhenværende Finantsminister var saa liberal at pege paa, at hvor uheldig i mange Tilfælde virkelig denne Tilstand var, var der dog efter vore Forhold ikke Andet at gjøre derfor end at imødesee, at Folkets Oplysning og Dannelses nok skulde hæves til det Trin, at det selv skulde vide at vælge mellem, hvem det turde betro sine egne Sager. Jeg troer, at det er dette Universalmiddel, som i dette Forhold maa gjøres gjældende; men vistnok kunde denne Betragtning ogsaa gjøre sig gjældende med Hensyn til, hvem man vil lade møde med sig eller for sig for Retten. Jeg skal med Hensyn til Forslaget selv, og hvorvidt det vil være praktisk at søge at gennemføre det nu eller ei, kun bemærke, at jeg bestræber, at vi ikke ville faae en saa god endelig Ordning af Sagsførervæsenet, dersom vi udflyde en foreløbig Reform deraf til den forventede Reform af vort Retsvæsen, som naar vi vedtage denne Lovstump, saaledes som vi kunne faae den ud i denne Session. Det vil have til Følge, at vi faae et ikke lidet større Antal Mænd, der ville bestæftige sig med juridisk Raadsførsel, der ville nedsette sig som Sagsførere, og vi have da gennem disse Elementer, som vi ikke saa let saaledes med et Smæk kunne bortflyde ved Retsreformen, en Garanti for, at man ikke gaaer den altfor laugsommelige Vej, som man bebuder at ville gaae ved Retsreformen. Hvor gjerne jeg end derfor vilde see dette Lovudkast endog meget forandret, troer jeg dog, at det vil være praktisk rigtigt at faae det ud af det, som vi kunne faae, og faae Loven ud i denne Session.

Steenstrup: Det forekom mig, at den ærede sidste Taler gjorde et bethdeligt Tilbage-